

Nemzetiségi biznisz

Héberül a temetőt bét háhájimnak hívják, az élet házának. E megnevezéssel példázván az emberi élet örök és egyetemes érvényébe vett hitet, s azt a megtapasztalt szellemi valóságot, hogy az ott pihenők határozzák meg azt a mindennapi életet, amelyet darab időre mi visszünk tovább. Ezt az igazságot húzzák alá ösztönösen a sírgyalázók is, akik a temetői vandalizmussal nem a védtelen halottakon töltik ki indulataikat, hanem nagyon is élő és aktuális célpontokba döfnek orvul. A célpont: a jelenkori társadalmi béke. A megbékélés föloldó harmóniája. Esélye.

A szellemivé lényegülés folyamatába rondítás, a tetem újra kiásása, a sírkő átfestése olyan tabukat sért, amelyek az élet önmagán túlmutató lényegét: emberiségét (más metaforával: isteni eredetét és tartalmát) védik. Nemcsak a temetők fizikailag megragadható tereiben zaklatja föl a szellemükkel bennünket meghatározó, végső ítéletre várakozókat.

Egy ilyen sírgyalázás készlet tiltakozásra nem kevés tépelődés után. Veszélyességét, bántását hasonlóan érzem, mint a Wallenberg-emlékmű otromba bemocskolását.

A meggyalázott név Radnóti Miklósa.

Hát már ezt is lehet?

Őt is?

Ama nagy, áhított szabadság ezt is – nem megengedi – de felidézi? Az ő mártírhalála, a viharkabátja alatt talált versei, a magyar és a világirodalom legmegszenvetettebb-hitelesebb mementói (előkerülésük és utóéletük csodája is felfogható egyfajta isteni üzenetnek) sem parancsolnak elég tiszteletet? A személye és a művei köré organikusán növekvő humánumvegetáció sem nyújt elég védelmet?

Hát nem...

A költő személyét kikezdő fogalmazvány nem valamely obskúrus, antiszemita sajtótermékben jelent meg. A lapot jegyző parlamenti képviselők sem annak a pártnak a listáján jutottak be a Tisztelt Házba, amelyet sokszor sajnos okkal-joggal hoznak kapcsolatba a kirekesztő megkülönböztetéssel. Ők illet aligha mertek volna. Ha mégis: a jogos panasz vilámgyorsan átcikázott volna az óceánon, föl az ENSZ-ig vagy egész az egekig.

A vicsorgó graffitó a Magyar Zsidó Kulturális Egyesület lapjában, a *Szombat*-ban ijesztget, amelyet szerkesztőként két SZDSZ-képviselő is jegyez. Az „Apropó nélkül” című ha-

Kőbányai János

A HIÁNY TÉNYEI

A magyar zsidóság és a nemzetiség

A zsidóság és nemzetiség fogalmának meghatározó, sőt eredendő kapcsolata van a magyar történelemben – csak éppen teljesen ellenkező értelemben, amelynek jegyében újból felbukkant a tömegmédiákban, mint riogató, noha a mai viszonyokat plasztikusan leképező kísértet.

Amikor a reformkorban a zsidóság befogadása a közdiskurzus részévé vált (a politikai nemzettel egyenlő nemesség köreiből, mely a lakosság 5 százalékát tette ki), a függetlenségre vágyó politikai elit azzal a ténnyel is szembesült, hogy a magyar nemzetiség kisebbségbe került az országban élő népcsoportok összességével szemben. A zsidóknak a végül csak az Osztrák-Magyar Monarchia keretein belül megvalósult jogi befogadása hátterében az a megfontolás állt, hogy a magyar nemzetiség egy olyan népcsoportban leljen szövetségest, s általuk többséget a Magyar Királyságban, amely magáévá teszi a magyar azonosságot, kultúrát és politikai dominanciát. Az „asszimilációs szerződés” hátterében ez a még eredendőbb viszonyokat kodifikáló nemzetiségi szerződés állt. A felkínált, vagy inkább kiérdemelt szerepet (lásd a '48-as szabadságharcban való részvételüket) a magyar zsidók nem csak, hogy tudatosan vállalták, de ezt a funkcionális missziót tartották létezésük, magyarként létezésük, sarkkövének. Ezen az alapon teremtdött meg a zsidóságnak a magyar ága. Ha úgy tetszik – narratívája, erről szólt. Igaz, annak ellenére szerkesztették magukat ebbe az elbeszélésbe, hogy ez az alap meglehetősen ingatagnak bizonyult – hiszen csak a Kossuth, Deák, Eötvös József fémjelezte magyar elit egyetlen nemzedéke kötötte meg, s tartotta be ezt a szerződést.

Ady Endre zseniális víziója is aláhúzta ezt az egymásra taltságot: „De igaz ugye, hogy közénk, senkik, még egyformák között is százfélék közé, elvegyült egymillió zsidó. Hogy e zsidók megcsinálták nekünk Budapestet, s mindazt, ami talán – talán? biztosan – nincs is, de távolról, európai mutató? Segítségünkre jöttek nekünk, akik már nem vagyunk, akik, mint nép szintén nincsenek... A mi atyáink, akik még talán úgy-ahogy magyarok lehetek, elfelejtették megcsinálni a magyarságot... Itt egymást fojtogatva a szerelemtől, vagy új népet produkálunk, vagy pedig utánunk az özönvíz” (Korrobóri, 1917).

Kevesebb pátosszal, de az első zsidótörvény meghozása alkalmából jutott hasonló megállapításra Móricz Zsigmond: "A zsidóságnak az volt a történelmi szerepe, hogy áthidalja azt a korszakot, mely a magyarság megsemmisülésére vezethetett volna. 1867-től 1914-ig, egy fél évszázadon át a zsidóság évezredes szenvedéseiben kifejlődött, s megfinomított intelligenciája és szervező ereje teremtette meg az alapot az új magyar életre."

Nem itt a helye elemezni, hogy miért fúlt tragédiába a mindkét oldalról tudatosan megkötött, s darab ideig jól működő élet- és nemzetközösség. Amelyben a zsidóság államalkotó szerepet vitt a kiegyezés korától a holokausztig. Történelmietlen kérdés, hogy az asszimilációs és nemzetiségi alku helyes döntés volt-e, avagy akadt volna helyette más alternatíva? Ez volt, s úgy, ahogy volt. Ezzel kell szembenéznünk, számolnunk.

Azonban a tragikus véget ért magyar zsidó történelmet, amely döntő részben járult hozzá a modern Magyarország megteremtéséhez, "nemzetiséggé" lefokozni az ennek a tragikumában is méltóságot parancsoló, másfél százados, ragyogó történelemnek és kultúraépítésnek a blaszfémiája. "Hulla(emlékezet)rablás", mint gazdasági kifosztásuk volt – még bántóbban, hisz nincs tétje. Vagy ha igen, az csak az emlékezés tisztessége. Az elbeszélés utólagos meghamisítása, miután az elbeszélte. Az emlékezetből kiszántás gesztusa, akár a Budapest belvárosából napjainkban kirombolódó, az egykor a főváros lakosságának 27 százalékát alkotó zsidóság építészeti emlékei.

Ezt kell tudni és látni a négy-öt zsidó összehajlása nyomán avertúzként lánggra kapott diskurzusban. Ugyanis emlékezetablást hajt végre, aki ezt a magyar zsidó történelemtől (s egyébként a nyugat- és közép-európai hagyománytól is) teljesen idegen zsidó létformát igyekszik alkotmányos és demokratikus trükkökkel belavírozni a közbeszéd, majd a törvényhozás sáncai közé. Avagy mindezt holmi áldemokratizmus vagy "pártatlan" tájékoztatás örvén előmozdítani. (Ahányan elindították a "nemzetiségi eszmét" "önmeghatározásuk jogán", legalább annyian határozzák meg magukat Napóleonnaként.)

Az ezer aláírásnál ugyan nem kell és nem lehet figyelembe venni azt, hogy ki és milyen háttérrel és szándékkal teszi ezt meg, azonban a 600 000, adathatóan zsidósága okán elpusztított embert virtuálisan be illene számolni a "jogi" eljárásba. Ők ugyanis nem nemzetiségként, de jogfosztottként szántattak ki a magyar televényből. S úgyszintén mindazokat, akik e földben nyugszanak – és életük

sáb, egy kontextusa nélkül előrángatott naplójegyzet ürügyén vájkál a költő sírjában. Az idézet így szól: "...nem érzem zsidónak magam, a vallásra nem neveltek, nem szükségletem, nem gyakorlatom, a fajt, a vérrögöt, a talajgyökért és az idegekben remegő ősi bánatot baromságnak tartom és sem szellemiségem és lelkiségem, sem költőiségem meghatározójának." S a valószínűleg álnevet használó szerző 1990-ben kioktatja, megleckézeti Bor bányáinak megkínzottját, az „erőltetett menet” végigszenvedőjét, az abdai tömegsírba „tarkón lőtt” megfeszítettet, aki saját halálát a fasizmus és mindenféle előítélet elleni harc leghatásosabb ellenszerévé nemesítette. „Van természetesen – ó, de mennyire van! – egy különös, rendkívüli módon egyedítő zsidó történelem. Van egy középkori és újkori zsidó költészet, egy középkori és újkori zsidó misztika (amely Spinoza és Hegel dialektikájának egyik forrása), van egy zsidó filozófia, amelyről Radnótinak a leghalványabb fogalma sem volt. Anonim sírnyitogatója imígyen sistergeti a szegénybilitot a tetem homlokára, miután elegánsan feltelezi „ama conditio” elutasítását.

„A »Conditio humana judaica« elutasítása az emberi méltóság iránti érzék sérültségéről, sajnálatra méltó lelki megnyomorodottságáról tesz tanúságot, ami egy antiszemitizmussal átitatott társadalmi környezet és kultúra jellegzetes hatásának a bélyege.”

No comment – fejezhetném be a felháborodásomnak nyomot és nyomatékokot adó sorokat.

De igenis van comment.

Hiszen egy zsidó (vagy magát zsidónak hirdető) szervezet, és a hozzám sok szálon is közel álló párt színeiben elkövetett gyalázkodás az én bűnöm is. Duplán – mert belülről is – fáj, roncsol. Ha tehetetlenül is, de felelős vagyok érte. Ezért szerettem volna ezt a cikket a *Beszé-
lőben* megjelentetni.

A MAZSIKE, amelynek a folyóirata szükségesnek látja, hogy Radnóti Miklóst *ma* megtámadja, két éve alakult abból a célból, hogy fölébressze azt a holocaust megtizedelte, majd az önmaga és az erőszakoltan internacionalizáló hatalom által elfojtott zsidó kultúrát, amely a magyar és az egyetemes kultúra meghatározó része volt. Ha nem is a radnótisan elvont szellemi programot kívánta megvalósítani, de nívójában, humánumban és főleg befogadó nyitottságában mindenképpen hasonlót. Hiszen javarészt annak a nemzedéknek a tagjai – zsidónak és nem zsidónak születettek egyaránt –

sereglettek az egyesület zászlóbontása köré, akiket az oszló tetem fölött megtalált versek szembesítettek érzelmi közvetlenséggel a holocaust borzalmával, akiknek a táborokban született hazafias és szerelmes Radnóti-versek nem egy paradoxont jelentettek, hanem Magyarországon ittlétük többedíziglieni értelmét, gyötrelmes szépségét. És a költő fizikai és szellemi vértanúságával is megpecsételt *eredendő jogát*. Ezt a szellemiséget a megalakuláskor olyan személyiségek is bátorították, mint Jancsó Miklós, Poszler György, Mészöly Miklós, Gergely Ágnes, Somlyó György, Schiffer Pál, Konrád György és még sokan, akik azóta elhagyták a nagy lendülettel induló vállalkozást. A minden különösebb hírverés nélkül összehajtott száz alapító tag euforikus lelkesedése s a nyomán beindult csatlakozási kedv és egyesületi élet azonban nem tartott soká. Lemerült a – lényegétől idegen – napi politika, a pozícióharc, a „kapcsolatfelvétellé” eufemizált szponzorok előtti magakelletés mocsarába. Kísérlet nem történt a szellemi önmeghatározásra: a zsidóként, magyar zsidóként élt élet körüljárására. S főleg nem a kultúra teremtésére, ösztökélésére, menedzselésére. Mindezt semmibe nem kerülő sajtónyilatkozatok, buzgó tárgyalások, konspirációk helyettesítették. Főként a szintén alakulási lázban égő pártokkal, amelyek a hatalomközeliség melegét ígérték. (Ennek a legtragikomikusabb epizódját a Csurka Istvánnal való tiszavirág-életű kokettálás – násztánc – jelentette, majd az azt követő haragszomrád-duzzogás a *Magyar Nemzet* hasábjain.) Nem csoda, ha a tavaly októberben megtartott közgyűlésre már csak néhány százan mentek el a másfél ezerre duzzadt tagságból, de azok sem juthattak szóhoz, mert a vezetőség a pártok választási propagandájának nyújtott fórumot – ezért kisemmizetten vehették tudomásul, hogy jelenlétük csak mások ambícióinak tart bakot. Ez a látványos kudarc azonban nem akadályozta meg az illegitimé vált vezetőséget, hogy ne vesse be magát a *nemzetiségi bizniszbe*. Hogy ott legyenek. Ahol ma minden eldőlt. *A parlamentben*. Komoly tömegkommunikációs rutinnal és fáradhatatlan szívvárossággal sikeresen keltették azt a látszatot, mintha a magyar zsidóságnak történelme során először más vágya sem lenne, mint hogy nemzetiségi kisebbségként határozza meg magát. S a csiribí-csiribá mutatvány majdnem sikerült. (Noha még nem oszlott el a fejünk fölül a fenyegetés, hogy az új parlament összehívása

nem a nemzetiségi létformában telt el. Ahogy a túlélők sem, akik a holokauszt ellenére Magyarországot választották életük nem nemzetiségi színterének. (A túlélők fele ellenkezően döntött.) Ha ennek a történelemeltérítésnek valamilyen relevanciája lehet – az nem a holokauszt megmaradottjainak kívánsága lesz – ahogy a jelenlegi félmillió cigányság önkormányzatát is nyolc és fél millióan szavazták meg.

Van abban valami mély és alantas összefüggés, hogy a holokauszt 60. évfordulójára sem sikerült összehozni egy méltó köztéri emlékművet, netán múzeumot, s az egyetlen ilyesminek számító műalkotás (a Duna-parti vascipók) feliratán sem olvasható az áldozatok megnevezése (csak így tautológiaként: „áldozatok”), ugyanakkor a „zsidó nemzetiség”-ként való leválasztás előtt most bátorító tér látszik nyíltni.

Nemcsak a történelmi, de minden úgymond „nemzetiségi” ismérvi hiányzik a holokausztot túlélt zsidók esetében. Ez a másság például azokban a különbségekben rejlik, ha „politikailag korrekt” nyilvánvaló tényeket vizsgálni és megállapítani – amilyen különbségek léteznek cigányok (romák) magyarországi története, hagyománya, a társadalomba való szerepe és beágyazódása és a zsidóké között. (A Magyar Holokauszt Dokumentációs Központ kurátoraként valahányszor igyekeztem megakadályozni a „cigány holokauszt” kifejezés/fogalom térnyerését, s azon alapuló emlékezés-elsötétítést – mert az adatok arról tanúskodnak, hogy a holokauszt lényegesen másképpen folyt a zsidók ellen, s őket más árnyokban érintette, mint más üldözötteket. Mindezt a nyelv is jellemzi: a Porrajmos nem holokauszt, s a holokauszt nem Porrajmos.)

A kérdés ezért nem az, hogy miért képtelenség a „zsidó nemzetiség” megalapítása, hanem az, hogy miért kerülhet be az eszme a közdiskurzusba éppen most – azaz milyen közeli és távoli politikai érdeket takar?

A nem vallásos zsidó létforma kiélésére létezik egy történelmileg kialakult és szervesen beágyazott szervezeti és ideológiai forma: a cionizmus. (Natonak Józseftől Herzl Tivadarig vagy Nordau Miksaig hazánk fiai dolgozták ki az eszmét, s tették meg az első lépéseket a gyakorlati megvalósításához.) Több irányzata is együttműködik az időközben megalakult Zsidó államnak a diaszpórával kapcsolatot tartó intézményhálózatával (Szohnut). Kulturális és karitatív zsidó szervezet is számos akad az országban. Hogy ezek milyen teljesítményt nyújtanak, mit és milyen közösséget képviselnek, ezt érdemes lenne

feltárni. Milyen „tért nyitott számukra sorsuk”, mennyiben fogadja el és be őket a magyar társadalom? Mennyire akadályozzák meg kiteljesedésüket a napi politika megfontolásai? Vagy bizony a saját maguk konfliktusai, vagy éppen a gyengeségük, érdektelenségük, minőség- és önbizalomhiányuk? Ezt vizsgálni nem az absztrakt jog feladata, hanem a társadalom minden szegmenséé. Ugyanis ezt a nem nemzetiségként szerveződött népet csak egyetlen közös jegy jellemzi: hogy halálra ítélték őket, s ebbe beleértendők, akik valamely szerencse folytán életben maradtak, s ennél fogva utódaik is átestek közvetve a traumán – az elpusztíttatás narratívája részeseiként. Egy ilyen élmény „fajta”-jegyként meghatározza sok nemzedékre azt, aki ebbe a sors(talan)ságba ténylegesen vagy szülei révén beleszületett. Milyen speciális elbánást igényel ez a tény? A kormányzati vagy a „mindennapi élet” szférájában? Netán jár-e a zsidóknak, mint individuumoknak, vagy mint közösségnek, mint csak az elpusztítás tényében homogenizálódott kvázi nemzetiségnek a „pozitív diszkrimináció”? Az úgynevezett „kárpótlás” (lehet-e az elpusztított életet kárpótolni?) megalázó vesszőfutásai vajon hogyan egyeztethetők össze a nemzetiségre történő meghívás-hárítással? (A Napóleonok nem kapnak médiumbátoritást, s vélhetően a háttérből politikai támogatást sem, az épp most ébredő nemzetiségi zsidókkal ellentétben.)

Ha erről szólt volna, vagy szólna a közdiskurzus, fel lehetne venni a fenti tényekből következő kormányzati feladatokat. Mivel a zsidókat az egész magyar történelem és társadalom testéből tépték ki, ez csak az egész magyar társadalomra tartozik, s nem az Etnikai és Kisebbségi Hivatal referenseire. Ha ma lenne egy Eötvös József formátumú és felkészültségű, s persze bátorságú magyar politikus (nemzedék), haladéktalanul feltérképezné a holokauszt során történt változásokat, s a változás tényeit felvenné az elintézendő teendők közé. (Mint ahogy Eötvös 1868-ban hozzáfogott az 1867-es emancipációs változás kormányzati feladatokra történő átváltásához.) Ahelyett, hogy a korábban lefejezett zsidóság önjelöltjei kezébe dobná a tennivalókat, s vele a felelősség gyeplőjét. (Ahogy tették azt a Páva projekt esetében is.)

E munka során fel lehetne mérni a vallási hálózaton kívüli szervezeteket, intézményeket, s azt, hogy azok kit képviselnek, s milyen valódi erők és elképzelések állnak mögöttük? (Tudnivaló, hogy a zsidók esetében a vallás kétezer éven keresztül mindig egyben népi szerveződés is volt, hiszen a vallási funkciókon kívül kiterjedt az élet igen széles szociális,

után sem fognak bennünket a megkérdezésünk nélkül a kisebbségi gettóba tuszkolni.)

A nemzetiség történelmietlen erőltetése szétverte az egyesületet. Májusi közgyűlésére már csak százhatan jöttek el. (Az állítólag kétezer fő körüli létszámból, amelynek nem tudni, hány százaléka izraeli és más külföldi állampolgár.) Az így „letisztult” tömeg – amelynek minden hatodik tagja elnökségi taggá avanzsált – már büszke egyöntetűséggel utasította el azt a javaslatot, amely az egyesület tevékenységi körét a legszélesebben felfogott kultúra körében vonta volna meg.

Mindezt azért tárom most a nyilvánosság elé, mert a folyamatot nem tartom „zsidó belügynek”. (Noha e képzet sokáig visszatartott a megszólalástól.) Kedvenc – mit kedvenc, életemet meghatározó – költőm meggyalázásának sokkja fölszabadít a talán ostobán szemérmes gátlás alól. Mert nem az ő halhatatlan személyét támadták meg – korántsem „apropó nélkül” –, hanem a heroikus példát, hitet, amit szintén a *Napló*ban ír: hogy Hitler akármit csinálhat, őt nem ingathatja meg abban, hogy magyar. Ezt a magatartást, vagy inkább erősen történelmi gyökerezettségű valóságot ismét divat megkérdőjelezni. *A kétféle kirekesztés: egy.* Egyaránt zsidó- és magyarelles.

Ezt látszik alátámasztani a gyalázkodás közvetlen „szellemi” környezete: a MAZSIKE klubhelyiségét kizáróan uraló kék-fehér színű, a portrék Ben Guriontól Dajanig – egyetlen „magyar” vonatkozást csak a budapesti születésű Theodor Herzl képviseli; a *Szombat*-ban elszaporodott neofita törleszkedéssel egy igen primitív, a történetiségétől elszakított cionizmusképpropagálása, amely már a magyar nyelv használatát is megkérdőjelezi. Rózsa T. Endre, az egyesület elnöke, újabban szóvivője (van erő, mely elvitatná tőle a magyar zsidóság megtestesülését?) így teszi nevetség tárgyává egy magyar zsidó író munkásságát (a név nem fontos, csak az elutasítás módja): „...K. írói próbálkozásait magyar nyelven hajtja végre, tehát a politikus »mélyzsidóként« a nem zsidó magyar olvasók körében is sikerre akar számítani. S irodalmi babérait látja veszélybe kerülni az Egyesületben erősödő zsidó nemzet tudat hatásától, és annak politikai következményeitől.” Az sem semmi, ahogyan Gadó György megoldja a kecske és a káposzta feloldhatatlannak tűnő antagonizmusát a *Magyar politika és a cionizmus* című fogalmazványában: „...a közéletben mindenkinek érdemes részt

vennie, a közügyekkel törődnie – még akkor is, ha már tudja az időpontot, amikor végleg eltávozik ebből az országból. Ameddig azonban itt van, önmagának, zsidó közösségének és az őt befogadó társadalom egészének tartozik azzal, hogy részt vállal az ország dolgából, gondjából.” Ami legalábbis furcsa, egy a magyar nép boldogulását főhivatásként (és hitvallásként) gyakorló testület választott (jó, beválogatott) tagja szájából.

Radnóti szellemsírjának fölbolygatása az én életem házának a megbolygatása, mely hajlékot eddig még nem érte el a politika fölkorbácsolt vizének megvadult árja. Most azonban ellentétesnek tűnő, de valójában egynemű sötét erők „halálos ölelése” megroppantja ezt az emberi értékekből (leginkább a költészet igazságaiból), reményből, hitből épített alkotmányt. Talán még nem késő ellene tenni, „no pasaran” – eléje állni. Ez tekintet nélkül származásra, vallásra, kultúrára, pártállásra, mindenkinek érdeke, aki nemcsak hiszi, de éli is, hogy „szülőházaja e lángoktól ölelt kis ország”...

Élet és Irodalom, 1990. május 21.

sőt igazságszolgáltatási szabályozására is. A hitközség például, vallásra való tekintet nélkül ma ellátja a nem vallásos zsidók szociális és karitatív gondozását.) Ha szükséges képviselő áll ezen önszerveződések és igények mögött, a kormányzat kezdeményezni köteles (európai mintára – lehet, hogy ezt előbb-utóbb meg is követelik), hogy a zsidóságot a vallási szervezetet súlyának megfelelően magában foglaló, de azon felül álló, a zsidóság minden lényeges árnyalatát artikuláló képviselő jöjjön létre. S ez a demokratikusan megválasztott képviselő legyen a mindenkori kormányzatok partnere. Ennél lényegesebb viszony a zsidókról szóló, sajnos még csak megszerzendő tudás és ismeret „kérdése”. Hiszen mindenki számára az a zsidóság a partner, amely 150 éves ittléte során részt vett mindazon gazdasági és szellemi kincs létrehozásában, amely a modern Magyarországot jelenti. Ezért alig akad terület, ahol ne lenne szükség interakcióra, tennivalóra. Ha egyetlen élő zsidó sem marad az országban (ez a jelenség volt tapasztalható Magyarország kivételével a térség összes országában az elmúlt 15 évben) ez a – nem nemzetiségi – tény, a hiány ténye még feldolgozandó tény marad.

Élet és Irodalom, 2005. november 18.

DR. SZABAD GYÖRGYNEK,
A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG
PARLAMENTJE ELNÖKÉNEK*

Kedves Szabad György!

Mellékelten csatolom a magyar zsidóság nemzetiséggé degradálása ügyében tiltakozó nyílt levelet eddig aláírók névsorát. Nem tudom pontosan, hány aláíró tudunk e percben prezentálni, mert azoktól a vallásos emberektől, akik szombaton a Tóra előírásait betartva nem fognak tolla, csak az átadás előtti percekben kapom meg az ívet.

Néhány nap állt csak rendelkezésünkre, a nemcsak bennünket, de hitünk szerint az egész társadalom békéjét fenyegető veszély észlelésétől. (Tájékoztatás!) Autóink nem lévén, telefonon gyűjtöttük az aláírásokat. (A szándék valóságát a nevek mellett feltüntetett lakcímeiken lehet ellenőrizni.) A fenti okok miatt az aláírók száma is kevés. Inkább az ismert személyiségeknek – az egyetemes magyar kultúra reprezentánsainak – az aláírásával nyomatékosítottuk a kérdés tragikus abszurditását.

Nincs gyakorlatunk az aláírásgyűjtés, a tiltakozás, szervezés műhelytitkaiban, nem gondoltuk, hogy a történelem vagy inkább egyesek neofita kivagyisága, párosulva a régi és az új parlament illetékes bizottságainak felzúszás

NYILATKOZAT A MAGYAR ZSIDÓSÁG NEMZETISÉGGÉ VISSZAMINŐSÍTÉSÉRŐL

A leghatározottabban tiltakozunk az ellen, hogy a rendszerváltás alkalmával egyszer már elutasított kísérletet – a zsidóság nemzetiséggé nyilvánítását – bárki ismét szóba hozza.

Nemcsak a kétes értékű aláírásgyűjtés és annak elfogadása ellen emeljük fel szavunkat – az ugyanis ellenőrizhetetlen, hogy ki és milyen indíttatásból írja alá –, hanem az álkérdés médiumokban történő erőszakolt sulykolása ellen is.

Az ötlet a holokausztban elpusztított magyar zsidóság emlékének meghamisítása. A magyar zsidóság soha nem szerveződött kisebbségként vagy nemzetiségként. Történelmi hagyománya és szerepe abban az irányban bontakozott ki, hogy ereje, munkája, kapcsolattrendszere a magyar nemzet és kultúra dominanciáját erősítse – éppen más, Trianont érlelő igényekkel szemben. Nyelve egyértelműen és visszavonhatatlanul magyar. Ezt a történelmi irányt a tragikus pusztulás ellenére sem másíthat-

ja meg senki, és nem fordíthatja visszájára. Ez lezárt történet, aminek az emlékét meg kell őrizni, s tanulságait levonni. A nemzetiségi biznissz azonban a szembe-sítést, a gyászmunkát tereli el olyan végzetesen megosz-tó irányba, ami a magyar zsidóság teljesítményének még az emlékét is eltörölné. Egyúttal felment a kultúra-ba szervítés lehetősége és felelőssége alól. Különösen elítélendő egyes médiumok tüsténkedése a rosszul értel-mezett liberalizmus nevében. Meggondolatlan „tájékoz-tatásuk” a nemzeti azonosság még végzetesebb megosz-tását szolgálja.

Felhívjuk a kormányzat s minden felelős társadalmi szervezet tagjainak figyelmét, vizsgálja meg ki-ki a ma-ga területén: a holokauszt, az egypártrendszer, majd a legutóbbi 15 év milyen anyagi, demográfiai és társadal-mi változást idézett elő a zsidóság életében, ami a zsi-dóság képviselőnek az előző rendszerben kialakult rendjét túlhaladottá tette. Kezdeményezzenek sokszí-nűbb, új demokráciáknak megfelelőbb zsidó képvisele-tet, amely a zsidósággal kapcsolatos partneri viszonyt magasabb színvonalon, hatékonyabban képes ellátni. Hangsúlyozzuk, hogy ez nem elsősorban állami feladat, hanem a magyar társadalom minden szegmenséé. Azé a modern, most újabb erőpróbája előtt álló magyar társa-dalomé, amelynek fejlődése az itt élő zsidóság lététől el-választhatatlan.

A rendszerváltás hajnalán magyarként és zsidóként felléptünk már ilyen visszaminősítés ellen. Ezúttal nem zsidó honfitársainkat is csatlakozásra kérjük, mert ezt az újabb kísérletet a nemzetiséggé nyilvánításra a ma-gyarságról való leválasztásnak, s a mindedig elmaradt gyászmunka végső elutasításának tekintjük.

Bella István költő, **Csordás Gábor** író, könyvkiadó, Pécs, **Gyáni Gábor** történész, egyetemi tanár, **Haraszti György** történész, egyetemi tanár, **Heller Ágnes** filozó-fus, egyetemi tanár, **Kathy Horváth Lajos** zeneszerző, a Napház igazgatója, **Klein Rudolf** építészettörténész, egyetemi tanár, **Kőbányai János** író, lap- és könyv-kiadó, **Láng Zsolt** író, szerkesztő, Marosvásárhely, **Lányi András** filmrendező, közíró, **Majsai Tamás** lelkész, köz-író, **Mayer István** kvantumkémikus, c. egyetemi tanár, **Miskolczi Ambrus** történész, egyetemi tanár, **Ormos Mária** történész, egyetemi tanár, **Röhrig Géza** költő, **New York**, **Selyem Zsuzsa** filozófus, egyetemi tanár, Kolozsvár, **Simon Anna** tanár, **Sós Mária** filmrendező, **Tatár György** filozófus, **Temesi Ferenc** író, **Zayzon Márta** újságíró

Népszabadság, Fórum, 2005. november 24.

nemtörődömségével (szakértők – történészek, szociológu-sok – vagy akár az illetékesek megkérdezése föl sem me-rült?) mégis erre kényszerített. A kényszerítés ténye, már most is szinte jóvátehetetlenül igazságtalan, megalázó és kirekesztő („ki a zsidó” alapon lapozni a noteszban, ke-reszni a támogatókat a telefonkönyvben). Előrevetíti: mit is hozhat a nemzetiséggé nyilvánítás „ajándéka”.

Szerény eszközeinkhez mérten az aláírásgyűjtést, a tiltakozást mindaddig folytatni fogjuk, míg jómagunkat, Magyarországon végigélt történelmünket, sajátosan gaz-dag máságunkat a lekicsinyítően szűk politikai keretbe szorítás fenyegeti.

Budapest, 1990. június 12.

Kőbányai János

* Kézírólevél.

• • •

NYÍLT LEVÉL AZ ORSZÁGGYŰLÉS ELNÖKÉHEZ!*

Mi, magyar zsidók – sem nem inkább zsidók, mint ma-gyarok, sem nem inkább magyarok, mint zsidók – tilta-kozunk az ellen, hogy egy maroknyi csoport a zsidóság ne-vében nemzetiségi gettóba igyekezzük szorítani bennün-ket; halottainkat: a Magyarországon megélt egész törté-nelmünket. A modern Magyarországot a reformkor haj-nalától magyarok és zsidók építették fel, s ebben az együttélésben magyarok és zsidók nem kisebbségi szerepet játszottak. Őseinket és befogadóikat, a magyar–zsidó együttélést tagadnánk meg, ha magyarságunkat adnánk fel.

Ez az együttélés nem Orgoványnál kezdődött, súlyos traumaként él bennünk 1944 tragédiája. Akik mindezek dacára magyar nemzeti identitásukhoz ragaszkodnak, biztosak abban, hogy a félmillió magyar zsidó meggyilkol-ása okozta sebek csak itt, Magyarországon, a magyar kultúrában gyógyulhatnak be.

Meggyőződésünk szerint bármely nemzetiséghez tarto-zásnak objektív ismérvei vannak; ezeknek a zsidóság Ma-gyarországon nem tesz eleget. Nem vitatjuk el azonban a személyiségnek azt a jogát, hogy annak tartsa magát, aminek akarja. A zsidósághoz tartozás mélyebb, bensőbb és időtállóbb annál, hogy politikai természetű, múltat és jövőt megtagadó képviseletet nyerjen.

* Megjelent a Magyar Nemzet 1990. június 9-i számában.

A NYILATKOZATHOZ CSATLAKOZTAK

Adina Sharon rokkantnyugdíjas, Izrael
Arató János újságíró
Balkányi György gépészmérnök
Balogh F. András germanista,
egyetemi docens, Budapest
Bárdos Katalin, dr. pszichológus,
KÚT Alapítványi rendelő
Berényi Mária tanár
Bódi Tóth Elemér költő, újságíró
Böjte József filmrendező-producer
Böröcz András képzőművész,
Budapest–Brooklyn, NY
Buffó Rigó Sándor a 100 Tagú cigányzenekar
művészeti vezetője
és felesége, **Járóka Mária**
Buza Viktória művelődésszervező
Déri Zsuzsa tanár
Dés Júlia tanuló
Dinulovics Olivera nyugdíjas
Dinnyés József zeneszerző, előadóművész
Donáth Ferenc, dr. orvos, jogvédő
Éltető Lajos egyetemi tanár, Portland
Egri Oszkár, dr. ügyvéd

Fejtő Ferenc író

Teljesen egyetértek a tiltakozással. A londoni magyar nagykövettel (Szombati Béla) vitatkoztam erről a kérdésről múlt vasárnap, hangsúlyozva, hogy a javaslat háttérében a 67-es emancipáció revíziója állt. Szívvelyes üdvözlettel,

Fejtő Feri

Fenyves János tiszteletbeli főkonzul, Venezuela

Tisztelettel kijelentem, hogy 100 százalékig elítélem azt a mozgalmat, amely az izraelita (zsidó) vallású magyarokat mint etnikai kisebbséget kívánja nyilván tartatni. Tagadtam egész életemben, amint ezt most is teszem, hogy a zsidóság egy etnika volna. Sem nem erednek egy helyről, amint a római katolikusok, sem a római fajhoz nem tartoznak. Az eredetük, múltjuk

KÓBÁNYAI JÁNOS, RÉVÉSZ SÁNDOR

ÉS VÖRÖS T. KÁROLY LEVELEZÉSE

---Eredeti üzenet---

Feladó: Kósbányai János
Küldve: 2005. november 9. 00:30
Címzett: Révész Sándor

T. c.

Mellékelt hozzászólásomat a zsidó/nemzetiség ügyben csatoltan megküldöm közlés végett.

Tisztelettel: K. J. "" Fáj: Zsidóság és nemzetiség (1).rtf ""

---Eredeti üzenet---

Feladó: Révész Sándor:
Küldve: 2005. november 19. 01:05
Címzett: Kósbányai János

T. Szerző!

A cikket köszönöm, de hiányzik belőle fő tételnek alátámasztása. Ti. egyáltalán nem világos, hogy a vitatott mostani kezdeményezés miért jelentené a zsidóság magyarországi története bármely részének vagy vonásának a tagadását, eltörlését, az emlékezetből való kiiktatását. Nem tudunk róla, hogy a kezdeményezők a zsidóság megélésének, értelmezésének bármely formáját, a magyarországi zsidóság történetének bármely elemét tagadták volna. Ha ezt tették, ezt kellene tőlük idézni.

Tisztelettel!

Révész Sándor

---Eredeti üzenet---

Feladó: Kósbányai János
Küldve: 2005. november 10. 00:02
Címzett: Révész Sándor

T. c.

Úgy tesztek, mintha komolyan venném a levelet, s mintha félreértésről lenne szó.

Egy mondatban összefoglalom akkor, amelyet okadatolva, nemzetünk nagyjai idézeteivel alátámasztva kifejtettem.

A magyar zsidóság 150 éves történelme nem arról szól, hogy nemzetiség legyen. Ezt a történetet úgy fejezték be, hogy legyilkolták őket. A kontinuitás megszűnt. A 600 000 elpusztított-

nak „szerzői joga” van arra, hogy mindazt, amit létrehozott – ne egy teljesen másfajta formában folytassák. (Ezzel azt is állítom, sajnos ez így van: ez a történelem már befejeződött.) Nem lehet a magyar zsidóságot másfajta (alacsonyabb) szinten folytatni – ez az emlék meggyalázása, hamisítása. Rátámaszkodás a holokauszt „eredményeire”. Akinek tetszik a holokauszt, lelke rajta – de pozitív eredményt a holokausztból kinyerni – hogy a zsidók államalkotókból nemzetiségi szintre süllyedjenek, nem illik kihozni. Ez még a Csurkának sem jut eszébe – noha talán szeretné.

Részletesen kifejtettem a teendőket is. Mi-lyen létező keretek vannak, ahol a nem vallási azonosság kielégíthető. S arra is tettem konkrét javaslatot (francia mintára), hogyan kellene – nem a zsidók, de a kormányzat iniciatívájára a nem vallási erőket (ha vannak – ugyanis a terepen dolgozóként erős kételyeim vannak ez irányban) bevonni a döntésekbe, pénzelosztásokba.

Ez szerintem elég világosan ki lett fejtve. Ez az álláspontom.

Ezt ön kizárhatja – sajnos – a nyilvánosság-ból. Noha ha nem ért velem egyet, akkor lovas-giasabb lenne azt a nyilvánosság előtt, s nem magánlevélben velem vitatkozni.

Amit joggal hiányolhat a kifejtésből, az az, hogy a „A kérdés ezért nem az, hogy miért képtelenség a »zsidó nemzetiség« megalapítása, hanem az, hogy miért kerülhet be az eszme a közdiskurzusba éppen most – azaz milyen közeli és távoli politikai érdekeket takar?” felütésre nem írtam semmit.

Ezt részint a terjedelem okán tettem, részint azért, mert nagyon fontosnak tartom megjelentetni, s ezzel megakadályozni ezt a nemzetiségi provokációt. (Ahogy tettem 1991-ben vagy 1992-ben.)

Akkor Kőszeg Ferenc zárta volna ki a nyilvánosságból az ugyanebben az ügyben íródott cikkem. A vele való (sajnos szintén nem a nyilvánosság előtt folyó vitában esett le a tantusz – ezt azok a zsidók (s az akkori SZDSZ) hajtják (a liberalizmus örve alatt), akik a zsidó nemzetiség létezésével próbálnak megszabadulni saját zsidó „bélyegüktől”. Ha majd lesznek zsidó nemzetiségiek, és ők nem lépnek bele, végre majd sikerül nem zsidóknak lenniük. (Láttuk, hogy Bácsfi Diana védelméig vezetett ez az út – ilyen következetes abszurditást még egy Brecht vagy Örkény sem tudna kitalálni.)

Ön is védte a cián* létjogosultságát hasonló alapon. Mégis kérem, hogy bizonyos történelmi felelősség okán, engedjen nemegyszer hangoztatott liberális elveinek – és engedjen meg egy zsidó nemzetiséget élesen elutasító véleményt.

különböző, különböző nyelven beszélnek és imádkoznak és a kultúráik is különbözőek. Különbözően is kellett a vallásuk mellett kiállniuk a világ különböző részein. Nem hiszem tehát, hogy bármi alapja is van a zsidó vallásúakat mint fajt tekinteni, amelynek kisebbségi státusra volna szüksége vagy joga a mai Magyarországon. Ugyanazt a nyelvet beszélnek (a magyart) és a szokásaik is azonosak. Kontribúciójuk Magyarország iránt legalább annyi volt úgy a háborúban (Kossuth és az első világháború), mint a kultúrában (százával a zsidó vallású írók, költők, újságírók, színészek, zenészek, festők, építészek, egyetemi tanárok, orvosok), és minden ágban túltettek a számarányukon. Példa erre Magyarország világrekordja a Nobel-díjakkal kapcsolatban. Az összesen 13 magyar Nobel-díjas között 9 zsidó vallású.

Az anyanyelvem, kultúrám magyar, nem beszélék (sajnos) sem jiddisül, sem héberül. Magyarul gondolkodom, magyarul beszélék és számolok, magyarul álmodok, Magyarországot képviselem büszkén Venezuelában, magyarnak érzem magam. A vallásom magánügy, azonban szívesen megmondom, mert erre is büszke vagyok: zsidó avagy izraelita.

Tisztelettel

Fenyves János

Magyarország tiszteletbeli főkonzulja Venezuelában (7 éve)

Néhai dr. Fenyves Ferenc fia, aki mint magyar újságíró a vajdasági magyarság egyik fontos vezetője volt a két háború között.

Fenyő Ágnes szerkesztőségi titkár

Fonó Erzsébet zenetanár

Fülöp Károly középiskolai tanár

Gábor Veronika oktatásszervező, grafológus

Galambos Ágnes újságíró

Gál Péter, dr. ügyvéd

Gera Judit egyetemi tanár, műfordító

Gergely Anna orvos

Gózon Imre a venezuelai Magyar Ház elnöke

Csatlakozom a magam – és gondolom, a venezuelai magyar zsidóság több tagjának nevében – a nemzetiségi visszaminősítés elleni tiltakozáshoz. A venezuelai Magyar Ház közössége most jutott el ahhoz a ked-

vező állapothoz, hogy egyedül csak az itt élő magyarokat nyilvántartó kataszter-lapon szerepel, hogy ki milyen vallású és egy-két (sajnálatos) kivétellel ez a téma már senkit nem érdekel. Otthon is foglalkozhatnának fontosabb dolgokkal. Maga az a tény, hogy két magyar zsidó háromfelé húz, fényes bizonyítéka annak, hogy magyarok. Az a kitétel, hogy a magyar zsidóknak külön nyelve van: nem felel meg a valóságnak. Sem héberül, sem jiddisül nem beszéltünk soha otthon. Kiss József lapjába nagyapám magyar költeményeket küldött be. Radnótiról ne is beszéljünk. A Duna TV-nek tett nyilatkozatomban is leszögeztem, hogy amióta létezik Izrael állam; megszűnt a „sorstalanság”. Aki máshol született zsidónak érzi magát, menjen Izraelbe, de aki magyarnak tartja magát, annak otthon a helye, ha zsidó vallásban született is. Ugyanakkor a magyar társadalomnak ezt egyszer és mindenkorra el is kell fogadnia.

Gyorki, John J. dr. MD, Belgrave & St. Kilda
SurgiCentres

Hajdú Farkas-Zoltán író, Heidelberg

Halmos Gábor körzeti elnök és üzemeltetés-
vezető

Havas Györgyi tanár

Hegedüs Vince Budapest

Hernádi Miklós író, szociológus

Hódos Ágnes közgazda

Jávor Tibor, dr. ny. egyetemi tanár, belgyógyász

Jeney Zoltán zeneszerző

Jeszenszky Géza történész, volt külügyminiszter
és nagykövet és
Jeszenszky Edit rendszerszervező,
matematikus

Kedves Barátaim!

XIX. századi történelmünk egyik legszebb öröksége a magyarsággal századok óta együtt élő, illetve ahhoz időközben csatlakozott zsidóság önkéntes, lelkes beolvadása a magyar nemzetbe. Hatalmas gazdasági és szellemi eredményeket köszönhetünk ennek. Egy bűnös kor bűnös emberei súlyosan megterheltek ezt a frigyet, de tönkretenni nem tudták. Nem vitatva el senkitől a jogot, hogy egy másik nemzeti közösséghez csatlakozzon, nagy örömmel fogadom, hogy a holokausztot túlélő magyar zsidók döntő többsége a válás

Ahogy a villamossínek alól felhangzó nevetés sem mindig őszinte, úgy az én részemről ön felelő elhangzó kérdés sem egészen az – de gondolhatja, mennyire nem szeretnék (még Jeruzsálemből sem) nemzetiség lenni, ha az ön elutasító kénye-kedvének kitétem magamat.

Tisztelettel: Kőbányai János

---Eredeti üzenet---

Feladó: Kőbányai János

Címzett: Vörös T. Károly

Kedves Károly!

Mellékelve elküldöm neked hozzászólásomat a zsidóság/nemzetiség ügyben.

Megküldtem Révész Sándor rovatvezetőnek is, akivel még olyan viszonyban sem vagyok, mint veled.

Nemcsak a közlés nyomtatékosítása végett.

Hanem hogy felelősségedre figyelmeztesselek – amelyért a Múlt és Jövőt és más kiadványainkat kirekesztetted a nyilvánosságból immár a második évtizede. Itt a következménye: a nemzetiségbe degradálás.

A Múlt és Jövő, Goldziher Ignác, Komlós Aladár nem kapott akkora nyilvánosságot a Nép-szabadságban, mint ez a nemzetiségi-hamisítás. Vagy Baruch Oberlander, amerikai állampolgár, akinek az a missziója, hogy az utolsó zsidót is kivezesse Magyarországról. Ha ez a cél – akkor eszméitek találkoztak, de ezt becsületesen meg kell vallani.

A történelem ítélőszéke majd mérlegre teszi a tetteket – s e figyelmeztetést, melyet kötelességem volt megtenni.

Üdvözlettel: Kőbányai János

---Eredeti üzenet---

Feladó: Kőbányai János

Küldve: 2005. november 10. 12:54

Címzett: Révész Sándor

Tisztelt Kőbányai úr!

Semmilyen megfelelően kifejtett, racionális véleményt nem szándékozunk kiiktatni a nyilvánosságból, de a megfelelő kifejtéshez természetesen hozzátartozik azoknak a vádakkal a megalapozása, amelyekre a cikk épül. Ezt hiányoltam. Ön szerint a mostani kezdeményezés a zsidóság holokauszt előtti magyarországi történetének tagadását, eltörlését, az emlékezetből való kiiktatását jelenti. Mint írtam: „Nem tudunk róla, hogy a kezdeményezők a zsidóság

megélésének, értelmezésének bármely formáját, a magyarországi zsidóság történetének bármely elemét tagadták volna. Ha ezt tették, ezt kellene tőlük idézni.” Egyébiránt a kisebbségi törvény, melyre a kezdeményezők hivatkoznak, éppenséggel abból indul ki, hogy a nemzeti kisebbségek államalkotó tényezők, és a nemzeti-
ségi identitás vállalása nem jelenti a magyarországi honpolgári közösséghez való tartozás alacsonyabb fokát.

Tisztelettel!
Révész Sándor

—Eredeti üzenet—

Feladó: Kőbányai János
Küldve: 2005. november 10. 19:20
Címzett: Révész Sándor

T. c.

Örülök elvi kijelentésének, hogy nem óhajt „semmilyen racionális véleményt kiiktatni a nyilvánosságból”. Elvileg reménnyel tölthetne el, hogy írásom hamarosan megjelenik a Népszabadság hasábjain. De élek a gyanúperrel, hogy valamely oknál fogva – noha kicsit szégyelli bevallani – mégiscsak ki akarja hagyni a nyilvánosságból érvelésemet.

Ami ellentmond a meghirdetett és megismételt liberális elveinek.

De szívesen megismétlem írásom kommentárját – noha szerintem mind a megkérdőjelezésének, mind az ismételt, s más és más megvilágításba helyező érveknek a nyilvánosságban kellene megtörténnie.

„Racionális véleményemet” sokféle ágra fűzhettem volna – ahogy más vetületeket is szívesen elemeznék, ha a vitában szót kaphatnék. Én a történelmi vázra fűztem fel mondandómat. Nevezetesen azt, hogy a magyar zsidóság szerve kialakulása után – amely egyúttal a magyarrá változásának folyamata is volt egyben – nem nemzetiségi alapon szerveződött. Ehhez azt tehetném hozzá, hogy a történelem során soha nem szerveződött nemzetiségként – Romániában és a cári Oroszországban (s ennek hagyományaként a bolsevizmusban, ahová Birobidzsánba száműzték egy részüket) a zsidók antiszemita rezsimek által oktrojáltan, és nem maguktól váltak nemzetiségiekké. Ez pl. az európaiasabb, noha zsidóbarátnak nem mondható Horthy- vagy a két háború közötti lengyel rendszerben sem merült fel.

Sőt a magyar zsidó narrativa arra épült fel, hogy ők tevékenyen részt vesznek más nemzetiségek magyarosításában. A két idézet mellett eredeti cikkembe még kettőt applikáltam be –

helyett a magyar hazához fűződő szálak erősítését kívánja. Úgy legyen!

Kalmár Béla médiainformatikus, a
TDDSZ egyik alapítója
Kelemen Csaba PhD-hallgató,
Budapesti Corvinus Egyetem
Kelemen Zoltán irodalomtudós, Szeged

Kedves Barátaim! Tisztelt Szerkesztőség!

Megdöbbenéssel fogadtam a hírt a „nemzetiségi” kérdéstről. Hihetetlennek tartottam, most pedig szégyenletesnek tartom. Kérem, juttassák el hozzám is az általam már olvasott nyílt levelet. Számomra lenne megtisztelő, ha aláírással csatlakozhatnék Önökhöz és tehetnék valamit egy minősíthetetlen és igazolhatatlan ügy ellen. Amennyiben e-mailem már föliratkozás-részvétel is egyúttal, annyiban adataim: Kelemen Zoltán irodalomtudós, Szeged.
Tisztelettel és barátsággal köszöntöm Önöket

Kelemen Zoltán

Kemény György képzőművész

Kerényi András gépészmérnök
Kerényiné Rippner Zsuzsa külkereskedő
Kerényi Judit vendéglátó-ipari menedzser

Tisztelt Szerkesztőség!

Ezennel csatlakozunk a felhívásukhoz. A magunk részéről, bár a felhívás néhány megfogalmazásával nem értünk egyet, azonban úgy gondoljuk, hogy teljes jogú magyar állampolgárként és zsidóként kívánjuk az életünket itt Magyarországon leélni.

Nehéz kérdés az önmeghatározás, de a származását ma már talán senkinek nem kell megtagadnia, és az, hogy mit hisz legbelül és gyakorolja-e vallását vagy sem, az magánügy. Nem tudunk azzal egyetérteni, hogy egy bizonyos fokig képviseleti és anyagi okból indított kezdeményezéssel az egész jelenleg teljes jogú zsidóságra egy jogilag kedvezőtlenebb és kirekesztő státust kényszerítsenek rá.

A magyar történelem során csak 1867-ben mondták ki, hogy egyénekként is egyenjogúak a zsidók. Akkor most vissza akarunk lépni több mint 100 évet?

Kétségtelen, hogy a zsidóság képviselője megérett a „rendszer váltásra”, akkor is, ha a jelenlegi képviselőnek komoly érdemei vannak.

Arra a problémára, hogy a képviselőt ki lássa el, nem a „kisebbségi” státus a jó megoldás. Sokkal inkább az elmúlt konferencia útján kellene haladni.

Kerényi Norbert Professor Emeritus, University of Toronto

Kerekes Sándor pénzügyi tanácsadó,
Toronto

Kertészné Jelínek Katalin villamosmérnök
(Izrael)

Kertész Lajos villamosmérnök (Izrael)

Korodi Ilona tanár

Kőszeghy Péter irodalomtörténész

Laszlo G. Fulop Architect & Planner

Lebovits Imre, dr. egyetemi docens

Lengyel Alfonz, dr. RPA professzor,
MTA Köztudományi Osztályának tagja (USA)

Lipták G. Béla President Lipták Associates PC

Lőrincz Istvánné nyugdíjas

Lukács János filozófus

Margitta Nóra fordító

Marinella D'Alessandro fordító

Máté László matematikus

Medvedev Katalin egyetemi tanár

Milványi László gróf, nyugdíjas, Wien

Molnár Miklós író, műfordító

Nagy Erzsébet szellemi szabadfoglalkozású,
nyugdíjas vállalkozó

Norman Károly író

Csatlakozom a magyar zsidóságot nemzetiséggé nyilvánítani akaró sanda kampány ellen tiltakozókhöz.

Nem kívánok döntési kényszer elé kerülni abban a kérdésben, hogy a továbbiakban kizáró vaggal magyaroknak, szlovákoknak, svábnak vagy zsidónak számításnak engem a saját hazámban.

Meggyőződésem, hogy zsidónak lenni kulturális identitás, amelynek sok egymást kiegészítő esete lehetséges. Zsidónak tekintheti magát, aki így döntött, mert akár: zsidó vallású; zsidó származású; azonosul a zsidó történelmi kultúra valamely pozitív tartalmával.

Ez azonban belső döntés kérdése. Felháborodva utasítom vissza, hogy egy országban, amely lakosságát asszisztenciával és külső erővel elpusztította polgárai-

de a közlés érdekében bizonyos öncenzúrát is gyakorolva kihagytam őket. Most az ön meggyőzésére – ha itt erről van szó valóban – ide copyszom őket:

„A magyar zsidóságnál semmiféle faji ellentét nem tűnik elő, mert hazánkban, hol még mindig a különféle nemzetiségek a magyar nemzettel szemben ellenséges állást foglalnak el, a zsidók mindig a magyarokhoz simultak, soha önállóság után nem vágyódtak, soha külön érdekeket – a vallási autonómián kívül – kielégíteni nem kívántak, sőt azon vidékeken, melyeken más nemzetiségek túlsúlyban vannak, ők a magyarosodás elterjedésének legbuzgóbb misszionáriusai, nem tudnak és nem akarnak lenni tótok, oroszok, ruthének, szerbek, vagy oláhok, hanem akarnak és tudnak lenni – magyarok. Hazánkba, ahol a lakosság egy része a fehér csár birodalma, egy része a balkáni királyságok, más része Nagy-Németország felé gravitál, egyedül a zsidó, az ki magyar kíván lenni teljes odaadással, és jutalma ezért gyanúsítás, pizskálódás.” (Dr. Brachfeld Manó, Egyenlőség, 1884)

„De ha nem remélhető az összes zsidó magyarok egyesítése vallás-egyházi alapon, talán lehetséges társadalmi téren... itt is roppant erőlködésre, száz meg száz hazafias érzésű, zsidó magyar polgár buzgó fáradozására és az egész felekezet értelmiségének áldozatkész munkájára lenne szükség, hogy valami nagy országos organizáció létesüljön. De ha létesülne, úgy legalább részben pótolná a realizálhatatlan egyházi szervezetet, s olyan anyagi és erkölcsi erőt képviselne, mely a társadalmi béke idején a magyarság, a hazafias érzés, a magyaros műveltség fáklyavivője lehet, harcias időkben pedig oltalmat nyújt az egész felekezetnek s minden egyes becsületes, az állam ellen nem vétő tagjának... A társadalmi tevékenység, a magyar nemzetiség, az iskolaügy gondozása terén minden zsidó és minden közösség, akár neológ, akár orthodox, egyaránt találkozhatik, s foghat kezét egymással a magyarság általános és a magyar zsidóság különös érdekei gondozására. ... A sok projektum közül leginkább tartom valószínűnek azt, mely országos zsidó-magyar szövetkezet létesítését ajánlja.” (Acsády Ignác, Egyenlőség 1884)

Amennyiben a magyar zsidóság nem határozta meg magát nemzetiségként, és erre van adat, ellenkezőjére pedig nincs, s amennyiben a magyar nemzetiségű magyarokban sem merült fel ilyen igény, és amennyiben a több mint félmillió elpusztított, s utána több mint száz-ezer zsidó, aki innen elment nem határozta meg magát nemzetiségnek (ha önnek van adata mindennek az ellenkezőjére, rukkoljon vele

elő), akkor senkinek sincs joga ilyen tömegű zsidóság eltüntetése után a zsidóságot nemzeti-ségi keretben folytatni. Mi nem újonnan érkező zsidók vagyunk, mint a mai Németország zsidósága – noha a maguk orosz eredete ellenére is igyekeznek abban a keretben továbbfejlődni, amit a teljesen elpusztított és elüldözött német zsidóság emléke hagyott nekik. Mi annak a zsidóságnak ha nem is folytatása, de a sarjadéka vagyunk, aki hangsúlyozottan nem nemzetiségként határozta meg önmagát. Az emléküket gyalázza meg az, akik a pusztulásuk helyén és nyelvén, kultúráján valami teljesen mást akar tenni. Ez számomra logikusnak tűnik. Nem szöveget vettem bírálathoz alá, hanem egy igényt. Egy cselekvést.

Tegnap levelemben szerzői jogi metaforával éltem. Ezzel folytatom: Szerkesztőként, kiadóként nemegyszer találtam torzóban maradt szöveget – amelynek befejezését a szerző hirtelen halála akadályozta meg. Bármennyire is szeretné elképzelni az ember hogyan folytatta volna a szerző, nem lehet azt befejezni, s különösképpen nem teljesen a szerző dokumentálható, eredeti elképzelése, elvei ellenére.

Én ezt szelíden magyarázom önnek, abban a narratívában, hogy nem értem – de hangsúlyozom, bár ne lenne igazam – az a meggyőződés kezd kikristályosodni bennem, hogy ön nem osztja véleményemet – és hatalmával visszaélve kívánja kizárni a nyilvánosságból az érvelésem.

Azt már nem is tudom értelmezni, hogy konkrét társadalmi és kormányzati feladatokat tárgyaló okfejtésekre miért nem reagál. Azt pedig vajon miért akarja kizárni a nyilvánosságból? Noha ezzel, ha nem is legitimáltam a nemzetiségi ébredőket, de a képviselési anomáliára utaltam vele – amely fellépésük egyedüli elgondolkodtató eleme. Ez megerősíti a gyanúmat, hogy ki akarja zárni a nyilvánosságból mindannak az artikulációját, ami ellenzi a zsidóság nemzetiségi létformáját.

Ez annál inkább célzatos, mert a Népszabadság szapora publikációi mind a nemzetiségi létforma mellett voksolnak. Pl. közép-európai rabbi egyesületként érvelt egy amerikai állampolgárt és tanítványát (s hol a térség országai küldöttei?) – megtévesztve az olvasókat. Hiszen már Eötvös József is (akire hivatkoztam cikkemben – ő talán csak konkrétum) felsőfokú végzettséghez és magyar egyetemeken megszerzhető doktorátushoz kötötte a rabbi hivatás betöltését Magyarországon. A rabbi szó/fogalom magyarul ezt az iskolázottságot is intonálja, feltételezi szintén annak történelemben kialakult beágyazottsága okán. Fent nevezett fiatal emberek nem rendelkeznek ilyen felsőfo-

nak, értékes emberanyagának huszadrészét adminisztratív, az érintettekhez képest külső származási minősítés alapján, és további hasonló bűnöket is elkövetett (kitelepítések stb.), bármiféle célra megint ilyen eszközt kovácsoljanak. A magyarságom is, a zsidóságom is szimultán vállalható kulturális identitás. Semmiféle gyakorlati, értékelhető célt nem látok, és semmiféle erre irányuló érvelést nem látok be, amely ködös meghatározások alapján és teljes konszenzus nélkül ezt a megosztó, adminisztratív, származási jellegű kategorizálást akarja érvényesíteni a történelmileg – nagymértékben saját maga által – meggyötört magyar társadalomszervezésben.

Nota bene: liberális felfogás ilyen vállalkozásba nem foghat, mert liberális elme nem kívánja az adminisztratív kényszerek számát szaporítani. Ha továbbá alapvető olvasottsággal rendelkezik, ismeri John Stuart Mill művét, az „A szabadságról”-t. E mű taglalja a kisebbségek védelmét a többségi uralom ellenében, és a mű szelleméhez tartozik, hogy akkor kisebbségek mesterséges létrehozatala (sőtét lehetőségként a velük szemben kreált „többség” felettük való uralma, vagyis az ő visszaszorításuk érdekében) is visszaautasítandó. Az ilyen szervezés nem többlétszabadsághoz, hanem többletelnyomatáshoz vezet, amire kőkemény magyar történelmi példáink vannak. Akik ezen mesterkednek, azok szándéka nem tiszta, és messze túlmutat a zsidóság kifejezéssel társítható szociológiai tételeken. Működésük nem vezet érdemi állampolgári vagy akár csak az érintettek általános kiterjedő előnyökhöz, eredőben és távlatilag csupán hátrányokhoz.

Liberális elme a társadalom mindenféle mesterséges megosztását társadalomellenes, embertelen akciónak tekinti, határozottan és keményen elutasítja; s akik bármiféle részérdekre hivatkozva ezt játsszák, azokkal ebben közösséget nem vállal.

Solyvár, 2005. november 23.

Ódor László a Budapest Fasori Evangélikus

Gimnázium igazgatója

Pataki Gábor művészettörténész,

MTA MKI

Papp-Takács Sándor mérnök

Pelle János író

Pénzes Károly, dr. ügyvéd

Perenyi András pszichiáter

R. Székely Julianna

Radó Erika személyzeti tanácsadó

Reich Ágnes mérnök

Ritter Doron fotográfus

Rónai László nyugdíjas

Rónai Lászlóné nyugdíjas

Rusz Mária, dr. ügyvéd

Sarlós, Robert K. prof. nyugdíjas

színháztörténész, Professor

Emeritus of Dramatic Art, University

of California, Davis

Schlesinger Hanna terapeuta, a megszűnt

„A Hét Tükre” című izraeli

hetilap volt főszerkesztője

és lánya,

Adina Sharon Izraelből,

Tel-Avivból

T. Múlt és Jövő, ezúton csatlakozunk a Nyilatkozathoz, mely a zsidóság nemzetiséggé nyilvánítása ellen szól. Olyannyira tesszük ezt, hogy civil szervezetet szeretnénk a közeljövőben létrehozni néhány Magyarországon és Izraelben élő baráttal ennek érdekében.

Schopenhauer Margit magyar–holland

műfordító (Hollandia)

Segesváry Viktor A politikai tudományok és

a református teológia doktora (Genf),

az Egyesült Nemzetek fejlődési

programjainak volt igazgatója,

közíró, Lugano, Svájc

Simon Mária tanár

Singer András vendéglős

Soltész Katalin, dr. fogszakorvos és újságíró

Stora-Sandor Judit egyetemi tanár, Párizs

Strausz Éva nyugdíjas

Suzanne Horvath (Korn Zsuzsa) történész, Párizs

Szalay Ágnes történész

Szegő Dóri egyetemi hallgató

Szentistványi Andrea médiamedvező

Szentistványi Gyula vállalkozó

Szentpéteri Anikó közgazdász

Szeszlér Tibor, dr. ügyvéd

Szilasi Judit jogász

Szöllösy Judit műfordító, egyetemi lektor

Tamási Péter, dr. orvos

kü végzettséggel. Deák Gábor a Népszabadság hasábjain színes fotóval szerepel ébredő nemzetiségi véleménye mellett – ő az, aki a zsidó nemzetiség és annak nyelve mellett agitál – noha ő a magyar zsidóknak szinte csak egyetlen példánya, aki a magyar nyelven kívül mást nem bír. (Ezt a Magyar Zsidó Kulturális Egyesület – és nem nemzetiségi szervezet – alapítása során minden zsidó vezető megtapasztalta, s ezért került a margóra, s talán ez indokolja jelenlegi buzgalmát is – de hát az iskolázatlanság mit legitimál és főleg kit és mit képvisel? Az ország legnagyobb nyomtatott médiumában.)

Az 1848/49-es forradalom 150. jubileumán a Népszabadság többszöri megkeresésemre kizárta a nyilvánosságból (a hozzáférhetésemből, s a történelem számára való rögzítéséből) az alkalomra a PIM-ben rendezett emlékezést (Vitányi Iván és Németh G. Béla emelkedett, a történelmi helyzetet áttekintő, s sajnos a nyilvánosságból kiszorított beszédét), nemkülönben az alkalomra kiadott négy kiadvány recepcióját – az eseménysorról, ahol a magyar zsidók a vérrükkel, szellemükkel, vagyonukkal fizették meg a jegyet a nem nemzetiségi sorsért és szerepért. De például legutóbb Heller Ágnes A „zsidókérdés” megoldhatatlansága című munkájáról vagy a könyv bemutatójának a híréből sem közöltek egy sort sem (és előbbi három zsidó témákról szóló könyvéről sem), míg iskolázatlan fiatal emberek performanszai mindig nyilvánosságra tarthatnak számot. Ha már így a cc a főszerkesztő bevonásával – a nyilvánosságból kizárás folyamatáért felelős korábbi kulturális rovatvezető bevonásával levelezünk – kíváncsi lennék e tendencia ideológiai megokolására – amit, mint tegnap is említettem, férfias lenne megvallani. Ez valóban a nyilvánosságra tartozna.

Vörös T. Károlynak nemegyszer említettem tréfásan – ugye a villamossínek alól... – hogy kirekesztő gyakorlata, nevezetesen, hogy a Múlt és Jövő folyóiratot, ezt a garantáltan zsidó, nem vallási, s nem nemzetiségi kulturális szemle ismertetőjét kicenzúrázza a lapból (de a Búvár újságét közli) arra az elkeseredésre visz, hogy elhagyjam az országot. (Miért éljek ott, ahol munkámat, ügyemet, létezésemet nem becsülik-legitimálják.) A nemzetiségről szóló véleményem (párhuzamban annak a lap által történő sulykolásával) kizárása a nyilvánosságból csak igazolja a gyakorlatomat, hogy e sorokat is félemigrációból, külföldről írom. Annyi bizonyos, ha ezt a nemzetiséget az ellenvélemények kiküszöbölésével keresztülhajszolják – ez az emigráció végleges lesz, s a Múlt és Jövőt angolul fogom kiadni.

Tehát a Népszabadság (a nyilvánosság) a dokumentálhatóan kitűzött célját – ezt kénytelen

vagyok elismerni – szinte már el is érte. Hajrá.

Több halogató levélre nincs módomban válaszolni. S valamilyen nyilvánosságot fogok keresni mondandómnak – és az elutasítás tényének és folyamatának. Holnaptól. (Ha van ellene „szerzői jogi” kifogása, erről értesítsen.)

Tisztelettel (fogcsikorgatva persze):
Kőbányai János

---Eredeti üzenet---

Feladó: Révész Sándor
Küldve: 2005. november 11. 09:29
Címzett: Kőbányai János

T. Szerző!

A levele ugyan hosszú, és sok mindent igazol benne, aminek igazolására nincs szükség, ámde azt, hogy a vitatott kezdeményezés mögött állók a zsidóság történetéből, a zsidó identitás történelmi alakzataiból bármit tagadni kívánának, azt nem. Ha igaza is volna abban, hogy a magyar zsidóság egészére igaz az, ami csak a nagy részére igaz (hiszen egyáltalán nem volt minden Magyarországon élő zsidónak magyar identitása), abból sem következik, hogy egy másféle zsidó identitás az előzőek tagadása lenne. Hiszen a korábbiakhoz képest az is a zsidóság megélésének új koncepciója volt, amit Mendelssohn követői, illetve a magyarrá váló zsidóság követett. Hál' istennek, sem nekem, sem másnak nincs módja kitiltani senkit a magyar nyilvánosságból, mi a magyar nyilvánosságot alkotó millió részből egyért felelünk, s miután ezt a felelősségünket igényesen viseljük, nem szoktunk olyan írásokat közreadni, melynek fő tézise súlyos, ám alá nem támasztott vádakot tartalmaz.

Tisztelettel!
Révész Sándor

---Eredeti üzenet---

Feladó: Kőbányai János
Küldve: 2005. november 11. 02:13
Címzett: Révész Sándor

T. c.

Köszönöm értékes, korfestő és leletértékű hozzászólásait. Amit elveszt az ember a nyilvánosság vámján, megnyeri a történelemnek szolgáltatott dokumentáció és egy szociográfia alapjául szolgáló anyag révén.

Nyilvánosságra hozásáról (archiválásról) majd a magam szűk lehetőségei körében gon-

Tordai Zádor filozófus

Tóth Elemérné szabadfoglalkozású

Ungvári Tamás író, egyetemi tanár

Tisztelt barátaim, kedves Kőbányai János,

Örömmel csatlakozom felhívásotokhoz, egyetértek érveitekkel. A magyar zsidóság egyetlen egyede sem nemzetiség.

A régi barátsággal

Ungvári Tamás író,
egyetemi tanár

Uri-Kovács Rita szociális munkás

Válas György nyugdíjas fizikus, Budapest

Vámos György újságíró

Vámos István szociológus

Vámos Judit programozó

Vámos Tibor akadémikus (SZTAKI)

Én ugyan zsidó vagyok (a megkülönböztetések szerint és sok más kulturális-történelmi kötődés kapcsán, de nem felekezeti vagy más gyanús alapon, amiről korábban többször részletesen írtam), de a nyilatkozat szövegevel mélyen egyetértek és bármilyen minőségben helyeslően aláírom, mint V. T. a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja.

Varga Erzsébet tanár

Vimmerné Vas Erika, dr. zenetanár, Budapest

Voigt Vilmos folklórkutató, egyetemi tanár

Weil Julia (Kosztópuloszné), a VIII. ker.-i görög önkormányzat alelnöke

Tisztelt Cím!

Természetesen egyetértek a felhívással, magam is azon a véleményen vagyok, hogy a nemzetiséggé való nyilvánítás kezdeményezői elsiették és nem gondolták végig, mit is kérnek, főleg, hogyha kérésük teljesül, az milyen következményekkel járhat.

Én, a magyarországi zsidó, alelnöke vagyok a nyolcadik kerületi görög önkormányzatnak, mivel van görög kötődésem is.

Pontosan tudom, mit jelent kisebbségnek lenni Ma-

gyarországon, hiszen körülöttem élnek a már itt született, magyar állampolgársággal rendelkező, Magyarországra és Görögországra egyaránt mint hazájukra tekintő emberek.

Ők a görögöt tartják anyanyelvüknek, részben ezen a kultúrán nevelődtek, dalait, táncaikat jól ismerik, napi szinten tájékozódnak a politikai és kulturális eseményekről, utazásokat szerveznek és szervez nekik az anyaország, amellyel igen szoros kapcsolatot akarnak és tudnak fenntartani, mert ezt biztosítja nekik a kisebbségi törvény, egy Európában egyedi és követendő parlamenti döntés alapján.

Más a helyzet a zsidósággal. Nemcsak azért, mert már az államalapítás és az Aranybulla kiadásának idején is már bizonyítottan itt voltak, nem is azért, mert a Magyarországnak dicsőséget, erkölcsi megbecsülést és kulturális sikereket hozók között igen nagy számban zsidók is voltak és vannak (mert ezeket a tényeket tetszik, nem tetszik mindenkinek rég el kellett ismerni) – hanem azért, mert pl. az én családomból mindkét részről részt vettek az első világháborúban, és nagyapám az első világháborúban rokkant meg, miközben azt mondták neki, hazájáért harcol a híres 32-ek seregében.

– Mert a második világháború itt találta meg a legmocskosabb módon a zsidókat, bár közvetlen családom életben maradt, a bővebb családnak sok vesztesége volt.

– Mert ugyan másik nagyapámat azért vitték el, mert zsidó, nem sokkal hazatérése után már azért vitték el „málénkij robot”-ra, mert magyar, és így kötelessége legalább részben jóvátenni azokat a károkat, amelyeket Magyarország okozott. Elmondhatom, a „fajtám” vérével írta be magát a magyar történelembe.

– Mert a háború után 17 évvel az én szüleim minden sérelmet feledve itt hoztak engem a világra, a magyar kultúrán (muzsikán és irodalmon) neveltek fel, mert az országban barangolva megmutatták nekem, mely városokban születtek családom tagjai és mert lelkesen hazaszeretetre neveltek. Ennek az országnak a szeretetére, melynek mi, magyar zsidók éppolyan állampolgárai vagyunk, mint bármelyik nem zsidó honfitársunk.

– Nemcsak azért, mert senki sem vezetheti ma már családfáját az Árpád korig vissza,

– nemcsak azért, mert ezer éve is zajlott már az a folyamat, amit ma migrációnak nevezünk,

– nemcsak azért, mert a tatárjárás idején olyan

doskodom, hozzájárulását ismételten megköszönöm.

Örülök, hogy Mendelssohn nevét ismeri – most már csak a magyar zsidó történelmet kellene tanulmányoznia, amelynek vetületét oly következetesen kizárja a nyilvánosságból, s amelynek egyébként önmagának is tipikus terméke. (Önismeretét kizárja az önnilvánosságból. Őszinte sajnálatom.)

Mint a magyar nyilvánosságnak milliomod része a Népszabadság – hát igen – ez a valóságismeret, vagy „furcsa” viszony a valósághoz. Talán ezzel kellene hirdetni a lapot.

Tiszteletem kinyilvánításának hiányáért elnézését kérve: Kőbányai János

---Eredeti üzenet---

Feladó: Kőbányai János

Címzett: Révész Sándor

Kapja még: Vörös T. Károly

Tc.

Gratulálok a tegnapi Fórum oldalhoz.** (Beh szeretném ismerni a fordulat mozzanatainak lelki és társadalmi rugóit.) Mindenesetre a magam és sokan mások számára fellélegzést nyújtott ez az oldal egy sötét lidércnyomás alól, amelyben két hétig tartották az országot – sajna nem egy „milliomod” nagyságú nyilvánosságban.

Végre megengedett lapján a nemzetiségi bizniszt elutasító véleményt. (Kár, hogy a fiatalember bemutatása mellett nem írta oda, milyen egyetemi hallgató – jog, politológia? Mindenesetre reménykeltően briliáns írás egy egyetemi hallgatótól. Szívesen megismerkednék vele – s ha tanácsot adhatok, ilyen emberekkel kellene a lapot csinálni – hiszen ebben a lidércnyomásban a célzatosság katasztrofálisan párosult az ismerethiánnyal és az újságírói mesterség szakmai-etikai elzűllésével – amit a Páva projekt kapcsán is felpanaszoltam, azt is persze szintén kizárta a nyilvánosságból annak idején***.)

Minden irónia nélkül: a kitűnő vitacikk és a nyilatkozat egy oldalon közlése szakmailag és erkölcsileg egyaránt tettnek számít. Méltányatlanság lenne, ha ezt írásban is nem méltányolnám. Amennyiben van érzékem a médiumokhoz és hatásukhoz – úgy érzékelem, hogy ez egy olyan K.O. közlés, amely véget vet egyszer s mindenkorra ennek az áldiskurzusnak – amelynek a ténye ellen lázadtam. (Hiszen ez egy olyan „kérdés” megvitatása, mint pl. a „bűdös zsidó” kifejezésnek van-e biológiai, társadalmi létjogosultsága, az ön gyakorlata szerint lehet legi-

tim tudományos kérdés, sőt: lehet pozitív és megnyugtató végeredményt hozó is – de az érintetteknek a diskurzus ténye fáj, és az elvetés ellenére is előítéletet sulykol. Erre is volt „történelmünk során” a ciánhoz hasonló példa – ama „Auschwitz rigmus” létjogosultságáról szóló cikkem során, amelyet kivételképpen beeresztett a nyilvánosságba.****)

Sok jó közmondás megfordítva is érvényes. „A pokol kapuja is jószándékkal van kikövezve” így is érvényes: A mennyországé (az Igazságé) pedig rossz szándékkal. Nyilvánosságból kizáró gyakorlata ezúttal pozitív eredményt hozott. Hiszen A hiány tényei cikkem elutasítása nélkül nem tömörítettem volna le annak téziseit egy nyilatkozattá, s nem szerveztem volna mellette aláírásokat (amelyek folytatódnak a Múlt és Jövő honlapján: www.multesjovo.hu – tanulságos is lenne belepillantania).

Ha rosszindulata – és szándékai mindig ilyen pozitív hozamúak lesznek, tartsa meg őket a fentlévő sokáig.

Kőbányai János

P.S. Az áldiskurzus eredőire – épp az igazi érdekében esetleg visszatérek.

* Utalás, a Révész Sándorral folytatott vitára *A Cion bölcsőinek jegyzőkönyvei* magyarországi megjelenése és terjesztése kapcsán. (Nyilvános vitában. Az akkori Fórum rovat alapítója és vezetője, elődje, Bossányi Katalin ezt megengedte.) Jómagam a könyv terjesztése ellen (*Önbíráskodás, Népszabadság*, 2000. aug. 25.), Révész szabad forgalmazása mellett érvelt (*Cion és cián, Népszabadság*, szept. 9.). Válaszom, *Cínkosok közt...* már nem jelent meg a nyilvánosságban, ennek oka lehet Bossányi Katalin tragikus halála, amelybe belejátszott ama hírhedt *Véralgebra* cikk akarat ellen történő közlése a rovatában. A vita dokumentumait – s benne tanult „társszerzőm” írását felvettem *A halott arcán növekvő szakáll* c. esszékötetem függelékébe. (Múlt és Jövő, 2001)

** Népszabadság, 2005. nov. 24. György Endre (egyetemi hallgató): *A szabadságból a monopóliumba*. A cikk alján jelent meg a nyilatkozat.

*** *A felelőség helye és ideje* c. írásomról van szó, amelyben a Népszabadságnak egy hasonló „fordulatt” elemeztem a Páva projekt ügyében. És ez az írás az újságírói szakmai felkészültség hiányát is körüljárta – nemcsak az említett lap esetében. Csak *A holo-kauzt mint elbeszélés, A hazugság helye* c. könyvemben jelent meg (Múlt és Jövő, 2005, 206. o.).

**** A nem Auschwitzban kötött szerződésről (Népszabadság) megtalálható *A halott arcán növekvő szakáll* c. kötet függelékében.

szinten halt ki a lakosság, hogy kívülről hoztak még a föld megművelésére is parasztokat,

– nemcsak azért, mert Mátyás idején óriási volt itt a jövés-menés, kereskedők, mesteremberek lepték el az országot – a történelem különböző szakaszaiban betelepítettek ezrei találtak itt hazára,

– hanem azért, mert mi teljes joggal így kívánjuk, és nehogy már egy borgőzös, eszevesztett, kilencszer-csavart DNS-ről prédikáló „vérmagyar”, akinek ősei talán csak párszor tíz évvel ezelőtt kerültek ebbe az országba, ők mondják meg nekem, magyar vagyok-e, vagy sem.

Az, hogy Izrael állam újból létezik, örvendetes tény. Az, hogy mi, zsidók hogyan viszonyulunk ehhez az örvendetes tényhez, hogy támogatjuk-e ezt az országot, hogy féltjük-e és aggódunk-e érte, ez legyen a mi magánügyünk! Ezen a mi magyarságunk nem kérhető számon.

Az igény, hogy ne csak mint vallás jelenjünk meg a magyar társadalomban, már rég megfogalmazódott. De ennek nem szabad megkérdőjelezni azt, hogy nemzetiségünk magyar.

A listát 2005. november 28-án zártuk le, s a többi aláírást a következő számban folytatólagosan közöljük.

A tiltakozás aláíróit
a Múlt és Jövő honlapján
a *Hírek* rovatban
mindennap lehet olvasni.

(www.multesjovo.hu)

NEMZETISÉG LEGYEN-E A ZSIDÓSÁG?

FIGYELŐ • Összeállította: Dalos Eszter

Beadvány az OVB-hez. (Zsidó nemzetiség bejegyzetése – nemzeti kisebbségként.) In: www.zsidokisebbsseg.com, 2005. szeptember 29.

A zsidóság és Áder gyűjthet aláírást, az állatvédők nem. In: *Heti Világgazdaság*, 2005. október 20.

Legyen a zsidóság nemzeti kisebbség? In: *Népszabadság*, 2005. október 21.

Mi a zsidóság Magyarországon? In: vg.hu, www.zsidokisebbsseg.com, 2005. október 21.

Nemzetiségi kérdés. A Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének állásfoglalását a nemzetiségi kérdéssel kapcsolatban még 1992-ben fejtette ki, Szabad György úr kérésére, amely azóta sem változott. In: zsido.com, www.zsidokisebbsseg.com, 2005. október 21.

Zsidóság: vallási közösség vagy nemzeti kisebbség. In: *Magyar Nemzet*, 2005. október 21.

CZENE Gábor
Zsidó kisebbségi feladvány. In: *Népszabadság*, 2005. október 22.

Elutasít a Mazsihisz. In: *Népszava*, 2005. október 22.

JOÓ István
Zsidóság: vallás vagy nemzetiség? In: *Magyar Nemzet*, 2005. október 25.

Zsidó nemzetiség? In: *Heti Világgazdaság*, 2005. október 26.

CZENE Gábor
Zsidó identitás, vallás nélkül. Miért gyűjtenek aláírásokat a kisebbségi bejegyzésért? In: *Népszabadság*, 2005. október 26.

Lehet-e a zsidóságból nemzeti kisebbség? A kezdeményezés ellen a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége (Mazsihisz) élénken tiltakozott. In: *Magyar Hírlap*, 2005. október 27.

A zsidóság vallás, vagy kisebbség? In: *World Hungarian Jewish Observer*, www.whjo.org, 2005. október 27.

Hiba a zsidóságot kisebbségnek nyilvánítani. Feldmájer Péter. In: *MTV Napkelte*, www.zsidokisebbsseg.com, 2005. október 28.

Lehet-e a zsidóságból nemzeti kisebbség? In: *Magyar Hírlap*, 2005. október 28.

SZABÓ Zoltán Attila
Ki a zsidó? Mi a zsidó? CD-n: mit kell tudni a zsidóságról? In: *Somogyi Hírlap*, 2005. október 30.

A zsidóság mint kisebbség. Szegő András és Simonyi György kezdeményezők. In: *MTV Napkelte*, www.zsidokisebbsseg.com, 2005. október 31.

TÓTH Szenesi Attila
És a zsidók mit akarnak? In: index.hu, www.zsidokisebbsseg.com, 2005. november 1.

A tizennegyedik. Akarsz róla beszélni? In: *Judapest blog*, www.zsidokisebbsseg.com, 2005. november 2.

JOÓ István
Megosztás helyett kiterjesztés. Petíció a zsidó beolvasás ellen. Akcióban a nemzeti-identitás híve. In: *Magyar Nemzet*, 2005. november 2.

Interjú Deák Gáborral és Szegő Andrásal. In: *TV2 Mokka*, www.zsidokisebbsseg.com, 2005. november 3.

HELL István
A „zsidó ébredés” ürügyén. In: *Népszabadság*, 2005. november 3.

TAMÁS Pál
Egy koraszülött ötlet. In: *Népszabadság*, 2005. november 3.

Zsidó kisebbségi önkormányzat. In: *Hetek*, 2005. november 4.

Emancipációs kérdőjelek. In: *Heti Világgazdaság*, 2005. november 5.

BÖHM Ágnes
Európai változatok. In: *Heti Világgazdaság*, 2005. november 5.

GYETYÁN Ervin
Felekezet vagy nemzetiség? In: *Népszabadság*, 2005. november 5.

RIBA István
Aláírási kényszer. Zsidó nemzetiség Magyarországon? In: *Heti Világgazdaság*, 2005. november 5.

Beszélgetés Deák Gáborral és Szegő Andrásal. In: *Duna TV Közbeszéd*, www.zsidokisebbsseg.com, 2005. november 7.

Legyen-e nemzeti kisebbség a magyar zsidóság. Rabbnikus állásfoglalás. Oberlander Baruch rabbi, Közép-kelet Európai Rabbik Tanácsa elnöke, Köves Slomó, Egységes Magyarországi Izraelit Hitközség. In: zsido.com, www.zsidokisebbsseg.com, 2005. november 7.

Nincs válasz a történelemben. Heller Ágnes: politikai szinten megtörtént az emancipáció, de a társadalmi életben nem. In: *Hajdú-Bihari Napló*, 2005. november 7.

Zsidó vallású magyarok. „Nem vagyunk nemzetiség, a zsidóság szerves része a magyar társadalomnak.” In: *Hajdú-Bihari Napló*, 2005. november 7.

Legyen-e a hazai zsidóság nemzeti kisebbség? In: *Népszava*, 2005. november 8.

CZENE Gábor
Nemzetiség legyen e a zsidóság. Az ortodox rabbiknak fenntartásaik vannak, de nem ellenzik. In: *Népszabadság*, 2005. november 8.

Zsidó nép és/vagy zsidó vallás. Online fórum Deák Gáborral és Feldmájer Péterrel. In: www.szombat.com, www.zsidokisebbsseg.com, 2005. november 11.

Lehet nemzetiség a zsidóság? Felekezet? Nemzetiség? In: *Vas Népe*, 2005. november 12.

FÉLIX Péter
A zsidó nemzeti kisebbség elismeréséről. Olvasói levél. In: *Népszabadság*, 2005. november 12.

Egyelőre nem lesz 14. kisebbség. In: *Népszava* (online), 2005. november 17.

Interjú Heisler Andrásal. In: *MTV Napkelte*, www.zsidokisebbsseg.com, 2005. november 17.

A Mazsihisz vétót emel. In: *Népszabadság*, 2005. november 17.

KŐBÁNYAI János
A hiány tényei. A magyar zsidóság és a nemzetiség. In: *Élet és Irodalom*, 2005. november 18.

Párbeszéd a zsidóságról. In: *Népszabadság*, 2005. november 18.

Zsidó önazonosság. In: *Kossuth Rádió – Tizenhat óra*, www.zsidokisebbsseg.com, 2005. november 19.

SZÁNTÓ T. Gábor
Az identitásválasztás alapjog. In: *Népszabadság*, 2005. november 19.

Párbeszéd a zsidóságról.. A Napkelte vendégei: Ormos Mária történész, Gerő András történész, Heller Ágnes filozófus. In: *MTV Napkelte*, www.zsidokisebbsseg.com, 2005. november 20.

PATKÓS Balázs
Nemzetiség vs(???) vallás. In: www.zsidokisebbsseg.com, 2005. november 20.

Bírálták a Mazsihiszt. In: *Magyar Nemzet*, 2005. november 21.

PAPP Sándor Zsigmond
Párbeszéd a zsidóságról. In: *Népszabadság*, 2005. november 21.

VARGA Klára
Történelmi párbeszéd. In: *Magyar Nemzet*, 2005. november 22.

GYÁRFÁS Dóra
„Még mindig rengeteg a titok-zsidó” Minden kisebbségről szóló beszélgetés valójában a többségről szól. In: www.zsidokisebbsseg.com, 2005. november 23.

Nemzetiség vagy vallás? In: *168 óra*, 2005. november 24.

Nyilatkozat a magyar zsidóság nemzetiséggé visszaminősítéséről. In: *Népszabadság*, 2005. november 24.

GYÖRGY Endre
A szabadságból a monopóliumba. In: *Népszabadság*, 2005. november 24.

VÁRI György
Kisebbségben – „Micimackót a Mazsihiszbe! Micimackót a Zsidó Kisebbségi Önkormányzatba!” In: www.zsidokisebbsseg.com, 2005. november 25.

KERTÉSZ Péter
Eszem ágában sincs nemzeti kisebbségnek lenni. In: *Kertész Péter író, újságíró blogja*, kerteszh.freeblog.hu, 2005. november 28.